

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม

Management of Good Governance by School Administrators under the Office of Nakhon Pathom Primary Education Area

ปรัชญา คล้ายชุ่ม^{*1}, สมใจ เดชบำรุง², สมบัติ เดชบำรุง³

Prachya Khaichum^{*1}, Somchai Dejbamrung², Sombat Dejbamrung³

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{2,3} อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Master of Educational Program in Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University.

^{2,3} Lecturers of, Faculty of Education, Bangkokthonburi University.

*ผู้นิพนธ์หลัก E-mail: 100prachya@gmail.com

Received: April 2, 2019

Revised: April 22, 2019

Accepted: April 22, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 155 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการกระจายอำนาจ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบ และต่ำสุด คือด้านหลักความโปร่งใส

2. เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and compare the administration according to the principles of good governance of school administrators. Under the Office of Nakhon Pathom Primary Education Area. The samples used were: Schools under the Office of Nakhon Pathom Primary Education Area. There are 155 schools providing information. The instruments used for data collection were percentage, mean, standard deviation and t-test (Independent).

The research found that:

1. Management according to good governance principles of school administrators. Under the jurisdiction of the Office of Nakhon Pathom Primary Education Area 1 and 2, the overall level was at a high level. And when considering each side, it was found. The highest mean is decentralization. Main focus on consensus. Second, the main responsibility and the minimum is transparency.

2. It was found that there was no difference in the administration according to the principles of good governance of school administrators and teachers.

Keywords: Good Governance, Administrators

บทนำ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครอง เพราะปัจจุบันโลกได้ให้ความสนใจกับเรื่องโลกาภิวัตน์และหลักธรรมาภิบาลแทนการสนใจ พัฒนาอุตสาหกรรมตั้งแต่ก่อน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงคน การติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่อกันที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโต ที่ยั่งยืน การมุ่งธุรกิจหรือปฏิบัติราชการต่าง ๆ ต้องให้ความสนใจเรื่องของสังคม ประชาชนและ สิ่งแวดล้อม หลักธรรมาภิบาลจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำไป ปฏิบัติกันมากขึ้น (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, 2547) โดยได้นำแนวคิดหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูปการศึกษา และการปฏิรูประบบราชการ โดยวางรากฐานแนวคิดนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หลายประเด็น ในเรื่องนี้ เช่น ความโปร่งใส การตรวจสอบ ความมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และการกระจายอำนาจ (บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี, 2544) เพื่อให้กระบวนการสร้าง หลักธรรมาภิบาลเกิดผลอย่างจริงจัง รัฐบาลจึงได้ให้ความสำคัญ ในการปฏิรูประบบราชการ เพื่อให้ สามารถบริหารงานคล่องตัว มีความชัดเจนในการดำเนินบทบาท เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน และการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงาน เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้เป็น

ธรรมาภิบาล โดยอาศัยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) ที่ได้กำหนดให้มี คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็น คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่กำหนดแนวทางการบริหาร ราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของทุก ๆ ส่วนราชการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 10 ด้าน หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 และ เขต 2 ได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาเกิด การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดย ดำเนินการจัดประชุมปฏิบัติการ จัดทำสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักและแนวปฏิบัติ ประจำปีตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำ แผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัดและ สถานศึกษา จัดวางระบบ ควบคุมภายใน จัดทำตัวชี้วัดผล การปฏิบัติราชการที่ชัดเจน เผยแพร่ให้ ประชาชนได้ทราบ มีการประเมินผลเป็นระยะ และรายงานผลอย่างต่อเนื่องทุกปี อีกทั้งยังส่งเสริมให้ สถานศึกษาบริหาร จัดการการศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2, 2554)

การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการบริหาร และการจัดการ ใน อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นนิติบุคคล การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร จัดการ นับว่า เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะต้องนำมาใช้ เพื่อให้การบริหารงานของ สถานศึกษาประสบ ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และเขต 2 เพื่อจะนำผลการวิจัยไปประกอบการวางแผนการจัด การศึกษาและการบริหารงานใน สถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ เขต 2

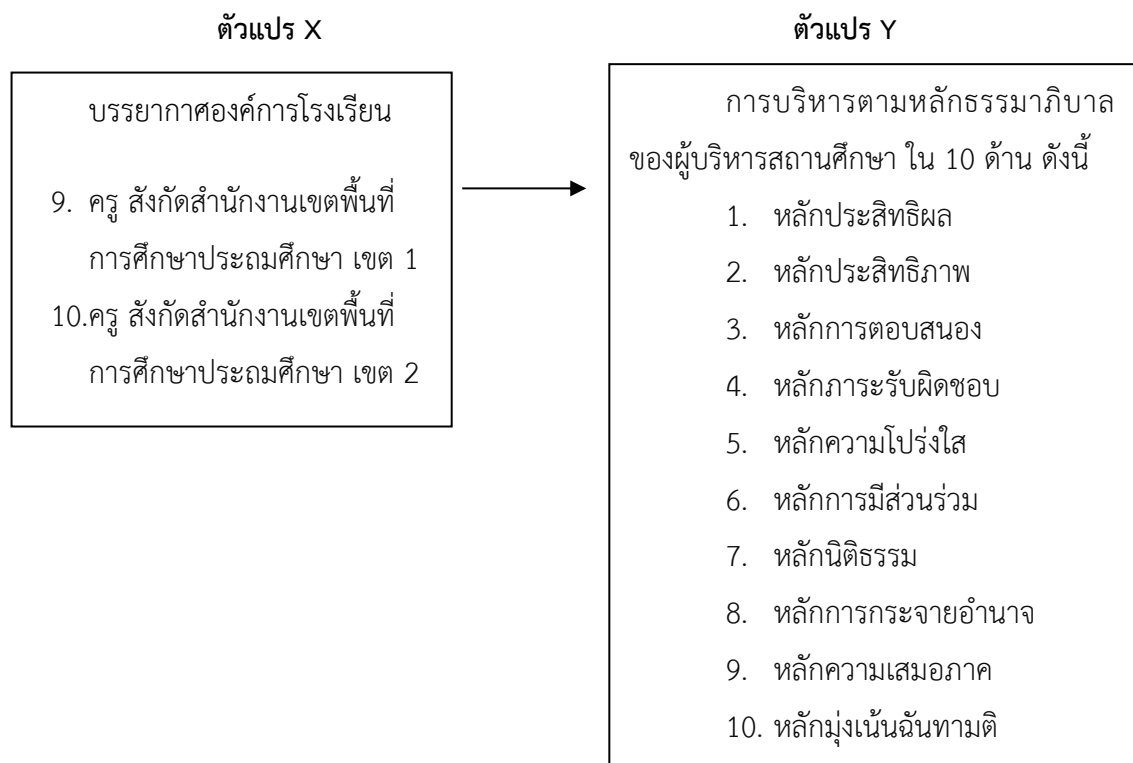
ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร คือ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม ปีการศึกษา 2561 จำนวน 155 โรงเรียน

ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) มี 10 ประการ ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2546)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)/สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1
และเขต 2

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามการ รับรู้ของครูผู้สอน	ครูเขต 1 (n=73)		ครูเขต 2 (n=82)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. หลักประสิทธิภาพ	4.35	0.35	4.40	0.37
2. หลักประสิทธิผล	4.37	0.33	4.40	0.35
3. หลักการตอบสนอง	4.37	0.33	4.40	0.35
4. หลักความรับผิดชอบ	4.38	0.35	4.40	0.36
5. หลักความโปร่งใส	4.19	0.42	4.16	0.39
6. หลักการมีส่วนร่วม	4.37	0.33	4.40	0.35
7. หลักนิติธรรม	4.36	0.32	4.40	0.36
8. หลักการกระจายอำนาจ	4.39	0.36	4.40	0.37
9. หลักความเสมอภาค	4.33	0.35	4.30	0.36
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.39	0.36	4.40	0.38
รวม	4.35	0.35	4.34	0.37

จากตารางที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 สรุป ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.35) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 4.39$) และหลักมุ่งฉันทามติ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.36) รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.35) และต่ำสุดคือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.42)

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 สรุป ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.38) รองลงมาคือ หลักประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.37) และต่ำสุดคือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.39)

ตารางที่ 2 ตารางการเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดด้วยสถิติ t – test (Independent)

การเปรียบเทียบการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูผู้สอน	ครูเขต 1 (n=73)		ครูเขต 2 (n=82)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. หลักประสิทธิภาพ	4.35	0.34	4.40	0.37	-.888
2. หลักประสิทธิผล	4.37	0.33	4.40	0.35	-.586
3. หลักการตอบสนอง	4.37	0.33	4.40	0.35	-.586
4. หลักความรับผิดชอบ	4.38	0.34	4.40	0.36	-.373
5. หลักความโปร่งใส	4.19	0.41	4.16	0.39	.458
6. หลักการมีส่วนร่วม	4.37	0.33	4.40	0.35	-.586
7. หลักนิติธรรม	4.36	0.33	4.40	0.36	-.780
8. หลักการกระจายอำนาจ	4.39	0.36	4.40	0.37	-.233
9. หลักความเสมอภาค	4.33	0.35	4.30	0.36	.406
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.39	0.36	4.40	0.37	-.233
รวม	4.35	0.35	4.34	0.366	-0.512

จากตารางที่ 2 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ เขต 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 และเขต 2 ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ เขต 2 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการกระจายอำนาจ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบ และต่ำสุด คือด้านหลักความโปร่งใส

2. เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ เขต 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และ เขต 2 โดยรวม มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 78(4) ได้กำหนดให้พัฒนาระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบวิธีการทำงานให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ อีกทั้งสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) พ.ศ. 2542 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงนำมายึดเป็นหลักแนวทางในการปฏิบัติราชการที่ดีตลอดมา และทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง โดยยึดหลักความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม โดยมีการบริหารงานในสถานศึกษา ที่เน้นการมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นฉันทามติตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งนำไปให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา จึงทำให้การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ศิริยา โถแก้ว ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนสิริวิทย์วิทยา พบว่า บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสิริวิทย์วิทยาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ บังชิต ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า การใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชัย โนนพิง ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่าสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชิน เรืองบุญส่ง ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรพงษ์ พงศ์ศาสตร์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตาม หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิณี ชินคำ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความ

คิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มาวงศ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของไพฑูรย์ สุขผลานนท์ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล ตั้งสมบูรณ์ ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาคร ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน สถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบไม่แตกต่างกันและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่าเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีของเขต 1 และ เขต 2 มีความแตกต่างกัน เนื่องจากหลักการกระจายอำนาจ คือ มีการมอบอำนาจในการกิจให้แก่ครูในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม และการมอบอำนาจในการบริหารให้แก่บุคลากรในโรงเรียนอาจเป็นเพราะการมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนยังความเหมาะสมไม่ชัดเจนและยังไม่มีมีการกระจายอำนาจเท่าที่ควร ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล ตั้งสมบูรณ์ ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การ ปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด มาวงศ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ด้านหลักความเสมอภาค ผู้บริหารควรปฏิบัติกับครูและบุคลากรในโรงเรียน อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ ผู้รับบริการในชุมชนควรได้รับการบริการ อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ และควรมอบหมายภาระงานให้ตาม ความเหมาะสมทั้งด้านความรู้ความสามารถและความสนใจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และ เขต 2 ควรศึกษาเรื่องความโปร่งใสเพื่อสนับสนุนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2547). “หลักการบริหารคนและการบริหารงานเพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์”
ข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญเสริม วิสกุล. (2547). **ธรรมาภิบาลการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**. กรุงเทพฯ:
สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (2544). **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปัญญา ฉายะจินตาวงศ์และรัชณี ภู่อะกุล. (กรกฎาคม-กันยายน 2544). “**ธรรมาภิบาลกับ สังคมไทย**”
วารสารนักบริหาร. 21 (2): 28 - 32.
- ไพศาล ตั้งสมบูรณ์. (2548). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการเปรียบเทียบของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธ วรรณธรร. (กรกฎาคม - กันยายน 2544). “**ธรรมรัฐในการบริหารองค์กร**” **วารสารนักบริหาร**. 21
(4): 7 - 11.
- วนิดา แสงสารพันธ์. (กรกฎาคม-กันยายน 2544). “**การบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล**” **วารสารนัก
บริหาร**. 21(2): 39 - 44.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร และ
การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตาม
กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด
การศึกษาพ.ศ.2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- _____. (2551). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2546). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ การบริหาร บ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

โสมนัส ฌางช้าง. (2544). “Good Governance : การกำกับดูแลที่ดี” **วารสารนักบริหาร**. 21 (1): 48-50.

อภินันท์ ลิ้มสกุล. (2557). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนวังเหนือวิทยา**. ค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัมพร พุดมี. (2551). **การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Blumel, M. (2000). “**Foreign aid, donor coordination and the pursuit of good governance (Kenya)**” Ph.D. Dissertation. University of Maryland.

Clarke, S.M. (March 2001). “Perception of Teachers and Staff Developers on What Staff Development is Needed to Support Changers Mandated by the ABC of Accountability in North Carolina : Implications for the staff Developer” **Dissertation Abstracts International**. 61 (9): 3519-A.